

**« Αποτελέσματα Συμμετοχικών Διαδικασιών
για την ανάδειξη του Σεναρίου Στρατηγικής
Ανάπτυξης του Δήμου Νεμέας »**

ΣΕΝΑΡΙΟ 1 Νεμέα – Κέντρο Έρευνας, Καινοτομίας και Ανάπτυξης (ΚΕΚΑ) Οινοποιητικής Παραγωγής		ΣΕΝΑΡΙΟ 2 Νεμέα – Ένας Πολυδιάστατος Εναλλακτικός Τουριστικός Προορισμός
---	--	---

Ομάδα Εργασίας

Αναστασία Στρατηγέα
Νεκταρία Μαραβά
Ανδρέας Αλεξόπουλος
Μαρία Παναγιωτοπούλου
Νικολέτα Πανάγου
Αραμπού Ευαγγελία

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 2: Συμμετοχικές διαδικασίες για τη διαμόρφωση του οράματος και των στρατηγικών στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Νεμέας.....	3
2.1. Συνοπτική παρουσίαση της δόμησης και των προτεινόμενων εναλλακτικών σεναρίων μελλοντικής ανάπτυξης του Δήμου Νεμέας.....	3
2.1.1. ΣΕΝΑΡΙΟ 1 / Νεμέα – Κέντρο Έρευνας, Καινοτομίας και Ανάπτυξης (ΚΕΚΑ) Οινοποιητικής Παραγωγής	8
2.1.2. ΣΕΝΑΡΙΟ 2 / Νεμέα – Ένας Πολυδιάστατος Εναλλακτικός Τουριστικός Προορισμός.....	10
2.2 Η Ανάλυση Αποτελεσμάτων της Διαδικτυακής Έρευνας για την αξιολόγηση των προτεινόμενων σεναρίων	11
2.2.1. Η διαμόρφωση της διαδικτυακής έρευνας.....	11
2.2.2. Ανάλυση αποτελεσμάτων έρευνας ερωτηματολογίου.....	17
2.3 Διοργάνωση Διαδικτυακών εργαστηρίων διαβούλευσης με φορείς της τοπικής κοινωνίας.....	20
Ενδεικτικές Πηγές:.....	21

Κεφάλαιο 2: Συμμετοχικές διαδικασίες για τη διαμόρφωση του οράματος και των στρατηγικών στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Νεμέας

2.1. Συνοπτική παρουσίαση της δόμησης και των προτεινόμενων εναλλακτικών σεναρίων μελλοντικής ανάπτυξης του Δήμου Νεμέας

Η παρούσα ενότητα εστιάζει στη συνοπτική παρουσίαση της δόμησης και διατύπωσης δύο **εναλλακτικών σεναρίων μελλοντικής ανάπτυξης** του Δήμου της Νεμέας, η οποία στηρίζεται στη γνώση που έχει αποκτηθεί σχετικά με την περιοχή μελέτης – εσωτερικό περιβάλλον –, στη διερεύνηση των τάσεων εξέλιξης στοιχείων του εξωτερικού περιβάλλοντος που μπορεί να επηρεάσουν τη μελλοντική εικόνα της περιοχής, καθώς και στη γνώση που αποκτήθηκε από τη συμμετοχή των πολιτών και αφορά την ποιότητα ζωής και υπηρεσιών που απολαμβάνουν στην περιοχή τους. Η διατύπωση των σεναρίων περιλαμβάνει το σχετικό αφήγημα που κάθε σενάριο οριοθετεί, ενώ δίνει έμφαση στη χωρική διάσταση και την οπτικοποίηση των προτεινόμενων σχεδιαστικών επιλογών, όπου αυτό είναι δυνατόν.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί ότι τα σενάρια δεν αποτελούν ακριβείς προβλέψεις του μέλλοντος, αλλά παρουσιάζουν **δυνατές εξελίξεις**· και αποτελούν εργαλεία για τη διαχείριση της αβεβαιότητας και την παραγωγή νέων ιδεών (Γιαουτζή και Στρατηγέα 2011, Στρατηγέα 2015). Καθώς το μέλλον είναι άγνωστο και μπορεί να πάρει πολλές διαφορετικές μορφές υπό το φως της εξέλιξης σειράς παραγόντων του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος, τα σενάρια ουσιαστικά συμβάλλουν στη διερεύνηση ενός φάσματος εκ των δυνατών μελλοντικών καταστάσεων, με βάση τις υποθέσεις και τη μεθοδολογική προσέγγιση που υιοθετείται για τη δόμησή τους.

Στην παρούσα ενότητα, η διατύπωση των σεναρίων συνοδεύεται από σχετικούς χάρτες και εικόνες για την οπτικοποίηση και καλύτερη κατανόησή τους, προϊόν **επεξεργασίας χωρικών δεδομένων** σε περιβάλλον Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών. Το εποπτικό αυτό υλικό είναι ιδιαίτερα χρήσιμο, καθώς δίνει τη δυνατότητα οπτικοποίησης και επικοινωνίας των σχεδιαστικών επιλογών, που γίνονται στη βάση της γνώσης που έχει αποκτηθεί στα προηγούμενα στάδια του σχεδιασμού. Αποσκοπεί δε στην καλύτερη κατανόηση των επιλογών αυτών τόσο από τους ειδικούς και τα κέντρα λήψης αποφάσεων, όσο και από τις λοιπές κοινωνικές και επαγγελματικές ομάδες, που δεν διαθέτουν ιδιαίτερη γνώση γύρω από τα θέματα του σχεδιασμού (περισσότερες πληροφορίες στο ΠΕ 5 Δόμησης σεναρίων).

Η Εικόνα 1 αποτελεί προϊόν επεξεργασίας δορυφορικών εικόνων της περιοχής μελέτης, οι οποίες λήφθηκαν το έτος 2019 από τον δορυφόρο Landsat-8, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση ενός ψηφιακού μοντέλου εδάφους της περιοχής.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι οι εικόνες είναι πολύ πρόσφατες και έτσι ανταποκρίνονται σε πολύ μεγάλο βαθμό στην τρέχουσα πραγματικότητα της περιοχής που μελετάται. Η επεξεργασία των εικόνων, σε συνδυασμό με την εφαρμογή του ψηφιακού μοντέλου, δίνουν τη δυνατότητα της τρισδιάστατης παρουσίασης της περιοχής, αναδεικνύοντας έτσι το **ανάγλυφό** της. Επιπρόσθετα, έχουν προστεθεί στην

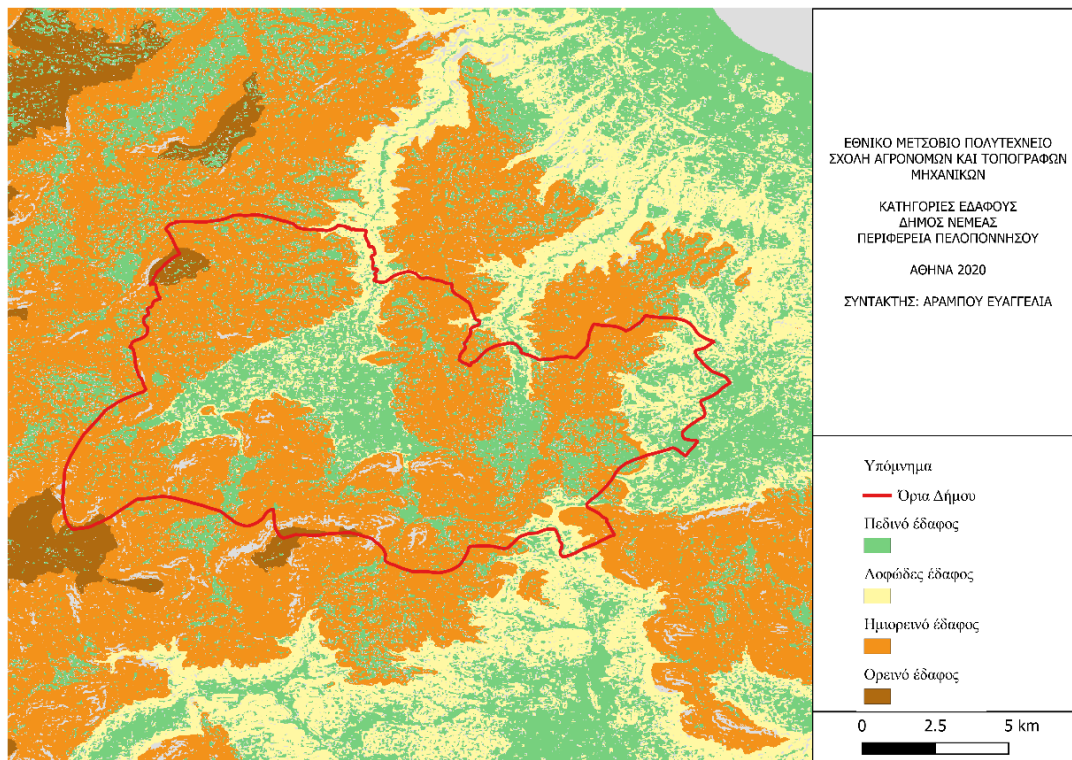
Εικόνα 1 και τα σύνορα του Δήμου Νεμέας, έτσι ώστε να είναι ευκρινές ποιο τμήμα της εικόνας αντιστοιχεί στην περιοχή μελέτης.

Μαζί με την Εικόνα 1, δημιουργήθηκε ο Χάρτης 1, στον οποίο παρουσιάζεται το ανάγλυφο της περιοχής, χωρισμένο σε τέσσερις κατηγορίες. Για τη δημιουργία του συγκεκριμένου χάρτη προηγήθηκε η δημιουργία ενός **χάρτη κλίσεων** της περιοχής, με την αξιοποίηση του ψηφιακού μοντέλου εδάφους. Ακολούθησε ο διαμερισμός των κλίσεων σε κατηγορίες. Αποτέλεσμα της κατηγοριοποίησης ήταν ο διαχωρισμός του εδάφους σε **πεδινό, λοφώδες, ημιορεινό και ορεινό**.



Εικόνα 1: Έγχρωμο σύνθετο της περιοχής μελέτης με την αξιοποίηση δορυφορικών εικόνων και ψηφιακού μοντέλου εδάφους

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

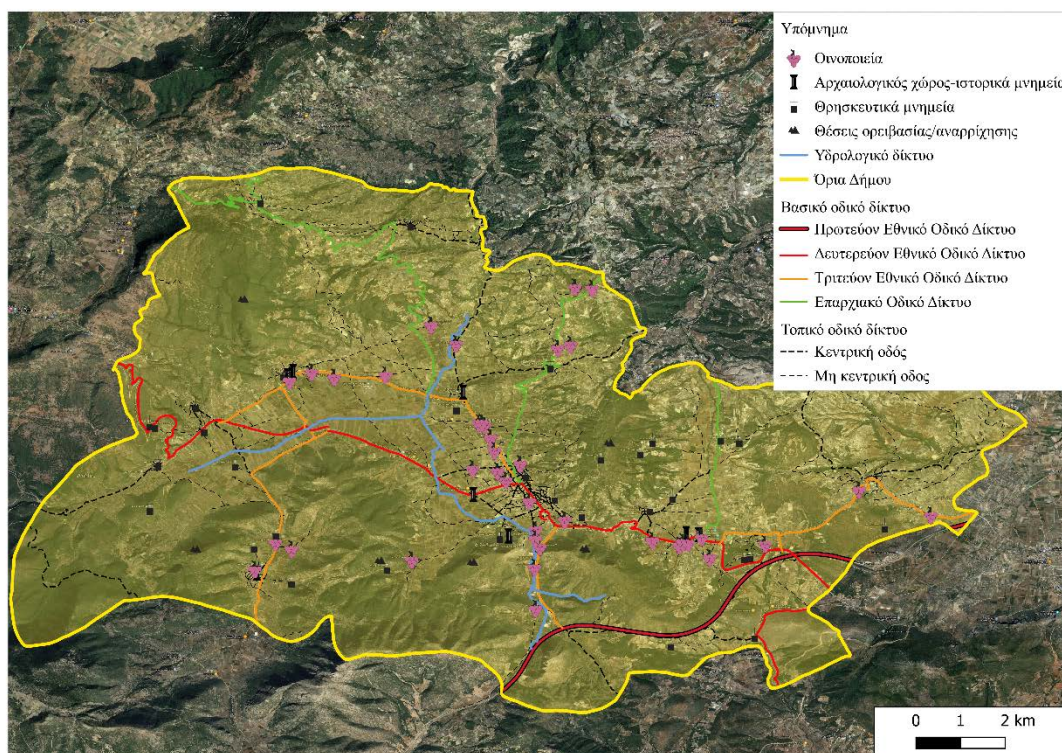


Χάρτης 1: Κατηγορίες εδάφους Δήμου Νεμέας

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι ο Δήμος Νεμέας είναι ένας ημιορεινός δήμος, όπως προέκυψε και από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, με εξαίρεση τον κάμπο της Νεμέας με τους φημισμένους αμπελώνες, οι οποίοι αποτελούν τη μεγαλύτερη πεδινή έκταση της περιοχής.

Ιδιαίτερο τμήμα της επεξεργασίας των δεδομένων στο περιβάλλον QGIS αποτέλεσε η ψηφιοποίηση δεδομένων τα οποία δεν ήταν διαθέσιμα, αλλά κρίθηκαν απαραίτητα για την εκπόνηση της παρούσας μελέτης. Ακόμη στοιχεία τα οποία, ενώ ήταν διαθέσιμα από άλλες μελέτες, δεν ανταποκρίνονταν στη σημερινή εικόνα της περιοχής μελέτης, επικαιροποιήθηκαν μέσα από την κατάλληλη ψηφιοποίηση, έτσι ώστε να αποδίδουν με ακρίβεια την τρέχουσα εικόνα της. Πιο συγκεκριμένα, επικαιροποιήθηκαν στοιχεία που αφορούσαν το υδρολογικό και το οδικό δίκτυο της περιοχής, ενώ δημιουργήθηκαν χωρικά δεδομένα σχετικά με τους αρχαιολογικούς και ιστορικούς χώρους, τα θρησκευτικά μνημεία, τα σημεία ορειβασίας και αναρρίχησης και τα οινοποιεία. Σε ολόκληρη τη διαδικασία αυτή αξιοποιήθηκε ως υπόβαθρο το Google Hybrid και το Open Street Map, τα οποία χαρακτηρίζονται από υψηλή ακρίβεια και αξιοπιστία και ενημερώνονται συνεχώς.



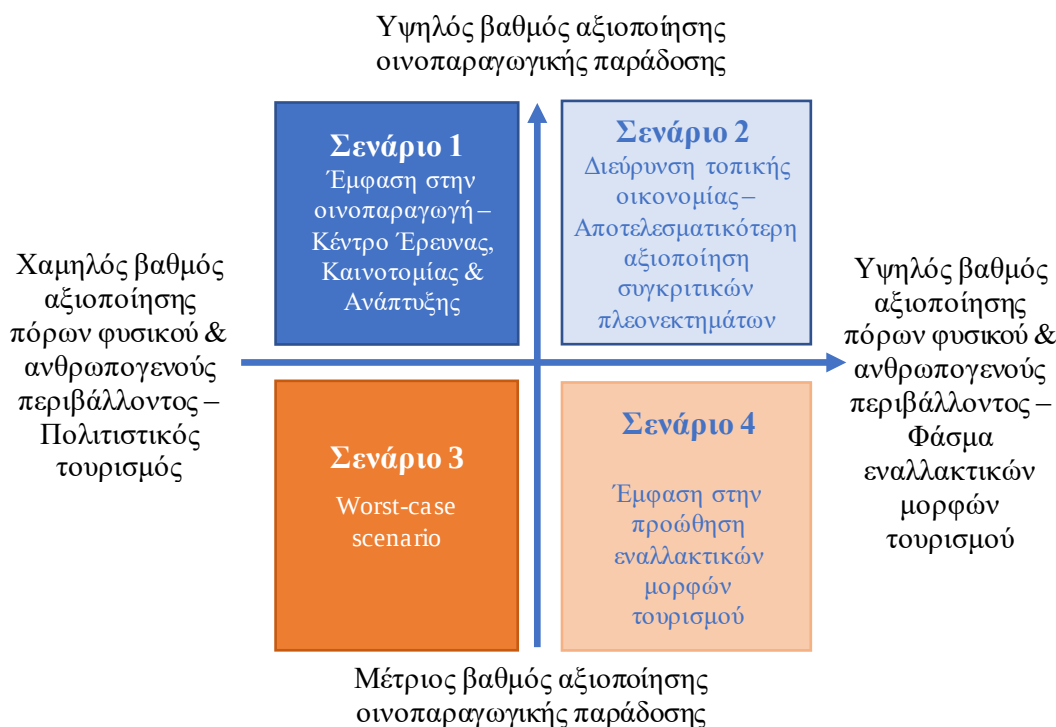
Χάρτης 2: Αποτελέσματα ψηφιοποίησης συστατικών στοιχείων του Δήμου Νεμέας

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Οι αρχαιολογικοί χώροι, τα ιστορικά και θρησκευτικά μνημεία, καθώς και τα σημεία ορειβασίας-αναρρίχησης ψηφιοποιήθηκαν σύμφωνα με τα υπόβαθρα που αξιοποιήθηκαν. Τέλος, αναφορικά με τα οινοποιεία, τα οποία αποτελούν το σήμα κατατεθέν της περιοχής, ψηφιοποιήθηκαν και αυτά με ιδιαίτερη προσοχή, με την βοήθεια τόσο του υποβάθρου όσο και διαδικτυακών πηγών. Πιο συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκε αναζήτηση και μελέτη των οινοποιείων ένα προς ένα, ώστε το τελικό αποτέλεσμα να ανταποκρίνεται στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό στην πραγματικότητα και να διακρίνεται από πληρότητα.

Στο Χάρτης 2 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ψηφιοποίησης σε συνδυασμό με το υπόβαθρο του Google Hybrid. Πιο αναλυτικά, τα όρια του δήμου απεικονίζονται με κίτρινο χρώμα και η επιφάνειά του με αχνή κίτρινη απόχρωση. Στην περιοχή είναι ορατό και το τοπικό οδικό δίκτυο, που αποτελείται από δύο κατηγορίες: καθώς και το βασικό οδικό δίκτυο, που αποτελείται από τέσσερις κατηγορίες. Σημειακά απεικονίζονται τα οινοποιεία, τα θρησκευτικά μνημεία, τα σημεία ορειβασίας και οι αρχαιολογικοί-ιστορικοί χώροι. Τέλος με γαλάζιο χρώμα απεικονίζεται το γραμμικό στοιχείο του υδρολογικού δικτύου.

Η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθείται στη διαδικασία δόμησης των σεναρίων είναι η προσέγγιση των **δύο αξόνων αβεβαιότητας** (Σχήμα 2) (Jäger και άλλοι, 2007).



Σχήμα 1: Μεθοδολογική προσέγγιση δύο αξόνων αβεβαιότητας για τη δόμηση των σεναρίων

Πηγή: Jäger και άλλοι, 2007 και ίδια επεξεργασία

Στην περίπτωση του Δήμου της Νεμέας, ως **δύο άξονες αβεβαιότητας** έχουν ληφθεί δύο κυρίαρχοι τομείς – με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τους διαθέσιμους πόρους και την παραγωγική παράδοση της περιοχής – που εστιάζουν στην **οينوπαραγωγική παράδοση** και την ανάπτυξη **εναλλακτικού τουρισμού** μέσα από την αξιοποίηση των πόρων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Μία πρώτη ποιοτική αξιολόγηση των τεσσάρων σεναρίων που δημιουργούνται μέσα από την προσέγγιση του Σχήμα 2 οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα:

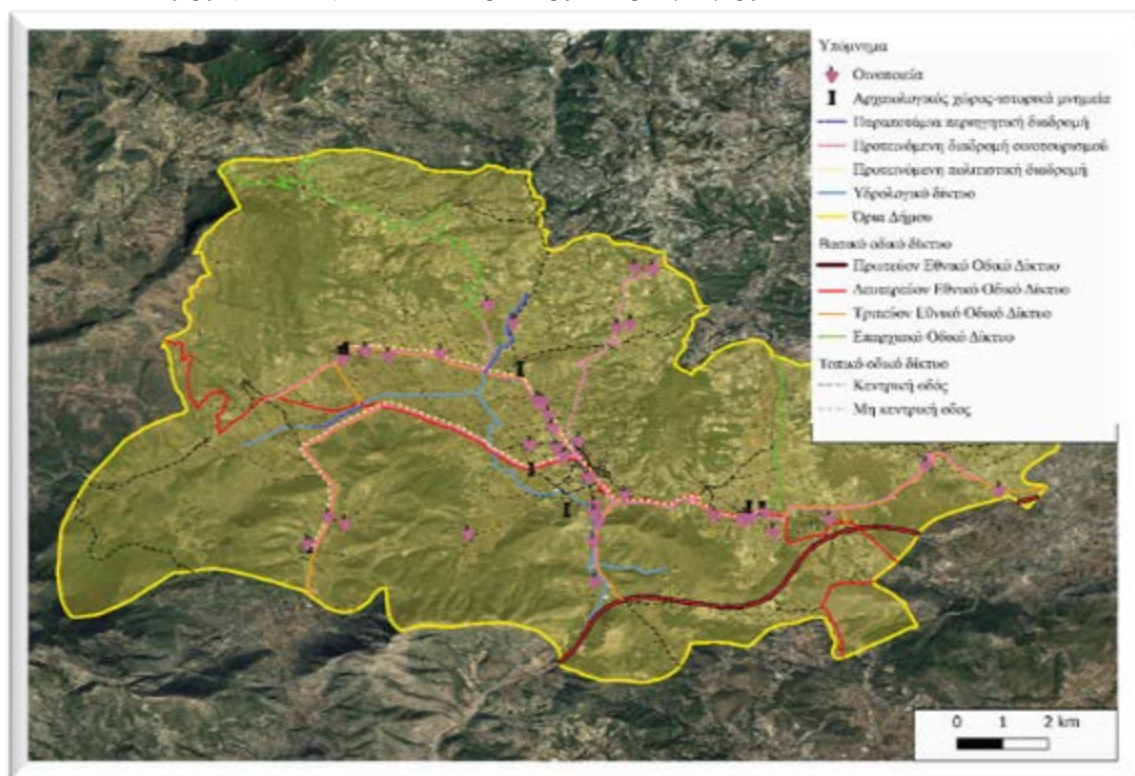
- Το **Σενάριο 3** φαίνεται να αποτελεί το “worst-case scenario”, σκιαγραφώντας μία μελλοντική εικόνα της περιοχής στην οποία κανένας από τους τομείς που αντικατοπτρίζονται στους δύο άξονες αβεβαιότητας δεν εμφανίζει να έχει αξιόλογες επιδόσεις.
- Το **Σενάριο 4** φαίνεται να δίνει έμφαση στην προώθηση της περιοχής ως ενός πολυδιάστατου εναλλακτικού τουριστικού προορισμού, αφήνοντας όμως αναξιοποίητη τη μακρά οينوποιητική παράδοση και τη σχετική εμπειρική γνώση που έχει συσσωρευτεί στην περιοχή, στοιχείο που εκτιμάται ως αρνητικό για την περιοχή μελέτης. Ταυτόχρονα, αντίκειται στις στρατηγικές επιλογές που γίνονται στο επίπεδο της περιφέρειας (Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφ. Πελοποννήσου).

Με βάση τα παραπάνω, τα δύο αυτά σενάρια – Σενάριο 3 και 4 – απορρίπτονται και παραμένουν προς περαιτέρω εμβάθυνση τα **Σενάρια 1 και 2**, τα οποία φαίνεται ότι ταιριάζουν καλύτερα στο προφίλ και τις στοχεύσεις της περιοχής, τις δυνατότητες και την παράδοσή της, την παρουσία των σχετικών φυσικών και ανθρωπογενών πόρων προς αξιοποίηση, τις εξελίξεις του ευρύτερου περιβάλλοντος (π.χ. ανοδική τάση ζήτησης εναλλακτικών τουριστικών προϊόντων, γαστρονομία), τις στρατηγικές επιλογές σε περιφερειακό επίπεδο, κ.ά.

Οι **τίτλοι** που έχουν αποδοθεί στα δύο εναλλακτικά σενάρια 1 και 2 συνοψίζονται ως ακολούθως:

ΣΕΝΑΡΙΟ 1 Νεμέα – Κέντρο Έρευνας, Καινοτομίας και Ανάπτυξης (ΚΕΚΑ) Οινοποιητικής Παραγωγής		ΣΕΝΑΡΙΟ 2 Νεμέα – Ένας Πολυδιάστατος Εναλλακτικός Τουριστικός Προορισμός
---	---	--

2.1.1. ΣΕΝΑΡΙΟ 1 / Νεμέα – Κέντρο Έρευνας, Καινοτομίας και Ανάπτυξης (ΚΕΚΑ) Οινοποιητικής Παραγωγής



Το Σενάριο 1 εστιάζει στην κυρίαρχη δραστηριότητα της Νεμέας, έχοντας ως κεντρικό του άξονα την ήδη καταξιωμένη θέση της για τα **Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) κρασιά** της. Αξιοποιεί τον ρόλο της ως της μεγαλύτερης οινοπαραγωγικής δύναμης της χώρας, με μακρά παράδοση, τεχνογνωσία και έμπειρο ανθρώπινο δυναμικό στον εν λόγω κλάδο και μία ιδιαίτερα προνομιακή γεωγραφική

θέση κοντά σε μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας. Προβλέπει έναν **υψηλό βαθμό αξιοποίησης της οينوπαραγωγικής παράδοσης** με την ανάπτυξη της Νεμέας ως ενός **Κέντρου Έρευνας, Καινοτομίας και Ανάπτυξης (ΚΕΚΑ)**.

Το ΚΕΚΑ αναμένεται να προσδώσει σημαντική προστιθέμενη αξία στον εκσυγχρονισμό του συγκεκριμένου τομέα, την προώθηση της καινοτομίας στις διαδικασίες αμπελοκαλλιέργειας & οينوπαραγωγής, την αύξηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας, τη δημιουργία αλυσίδων αξίας, κ.λπ.

Θα φιλοξενήσει επίσης μία «**θερμοκοιτίδα**» για την προσέλκυση νέας & καινοτόμου επιχειρηματικής δράσης στους εν λόγω τομείς.

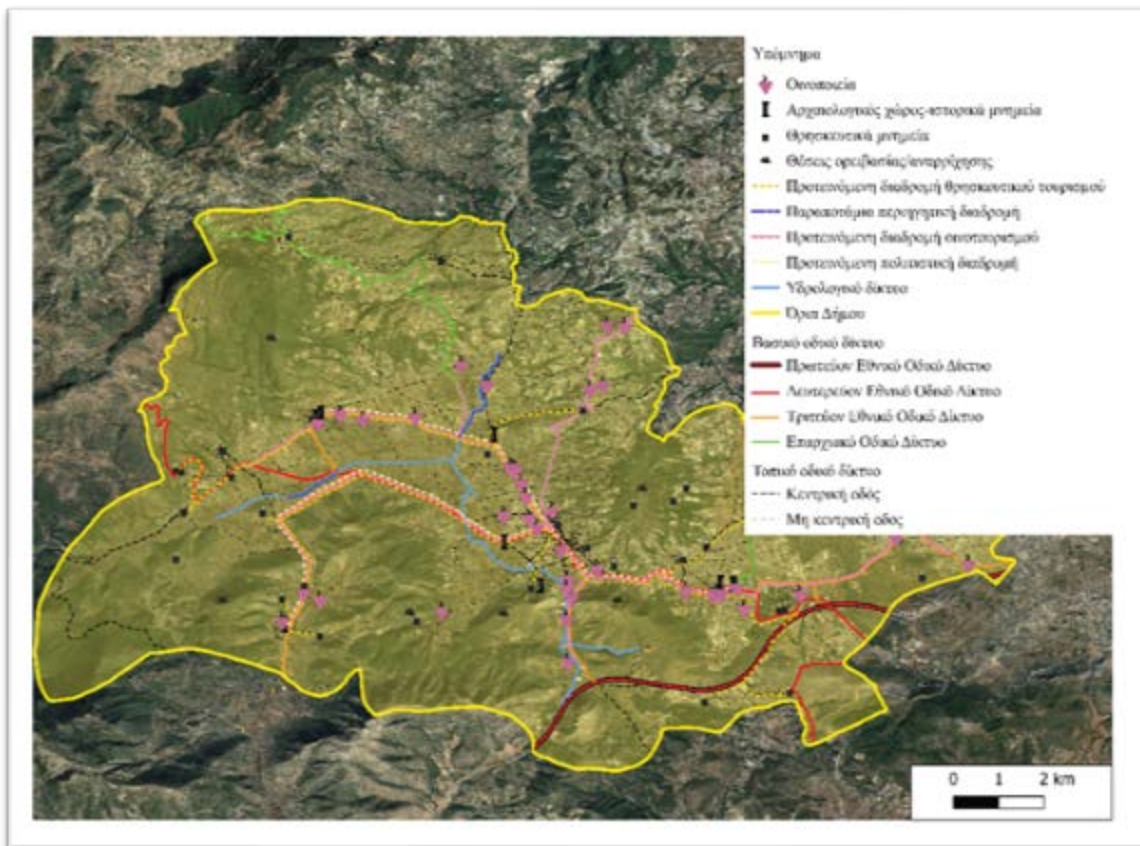
Επιπρόσθετα, το ΚΕΚΑ θα αποτελέσει έναν πυλώνα για την περαιτέρω εξειδίκευση της περιοχής, προσελκύοντας υψηλής στάθμης **ερευνητικό δυναμικό**, το οποίο θα προωθεί τον εκσυγχρονισμό και την εισαγωγή καινοτομιών και σύγχρονων τεχνολογιών στον κλάδο.

Ο ρόλος του θα είναι **υπερτοπικής σημασίας**, παρέχοντας υπηρεσίες σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο. Προβλέπεται δε να έχει έναν **πολυλειτουργικό ρόλο**, μέσα από:

- α) την υλοποίηση στις υποδομές του **δράσεων συνεδριακού χαρακτήρα**,
- β) την **προσέλκυση ερευνητών** από όλο τον κόσμο,
- γ) τη δημιουργία ευρύτερων συνεργασιών, με θετικό αποτύπωμα για την προβολή της περιοχής και τη δημιουργία ενός **ιδιαίτερου και διακριτού “brand name”**,
- δ) τη λειτουργία του ως **πηγή πληροφόρησης** της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας σχετικά με τις εξελίξεις του κλάδου, τις διαθέσιμες ευκαιρίες χρηματοδότησης, τις συνεργασίες, τις αλυσίδες αξίας, κ.ά.,
- ε) την οργάνωση **σεμιναριακού χαρακτήρα εκδηλώσεων** προς περαιτέρω επιμόρφωση της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας,
- στ) τη λειτουργία του ως «**γέφυρας**» **διασύνδεσης** του κλάδου της αμπελοκαλλιέργειας και οينوπαραγωγής με την **ερευνητική και εκπαιδευτική κοινότητα**, κ.λπ.

Συμπληρωματικά, το σενάριο αναπτύσσει έναν αριθμό **εναλλακτικών μορφών τουρισμού** γύρω από την κυρίαρχη δραστηριότητα που συνίσταται από τον **οινοτουρισμό**, τον **αγροτουρισμό**, καθώς και τον **περιηγητικό τουρισμό** (διαδρομή αυτή συνδυάζει το **υδάτινο στοιχείο με την περιήγηση μέσα από τα αμπέλια** της περιοχής), ενώ επίσης δίνει έμφαση στον **πολιτιστικό τουρισμό** για την αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος.

2.1.2. ΣΕΝΑΡΙΟ 2 / Νεμέα – Ένας Πολυδιάστατος Εναλλακτικός Τουριστικός Προορισμός



Το Σενάριο 2 εστιάζει στη **διεύρυνση της παραγωγικής δομής** για την άρση της μονοτομεακής προσέγγισης της ανάπτυξης της περιοχής της Νεμέας και την ανάδειξή της σε έναν **πολυδιάστατο εναλλακτικό τουριστικό πολιτιστικό προορισμό**. Ο Δήμος Νεμέας είναι προικισμένος με πλούσια ιστορική κληρονομιά, ήθη, έθιμα και παραδόσεις, σημεία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και μία μοναδική παράδοση στον τομέα της αμπελοκαλλιέργειας και της οινοπαραγωγής. Διαθέτει συνεπώς ένα ιδιαίτερο υπόβαθρο τόσο για την ανάπτυξη τόσο των κλάδων αμπελοκαλλιέργειας-οινοπαραγωγής, όσο και ενός πλέγματος εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Οι κλάδοι της αμπελοκαλλιέργειας και οινοπαραγωγής, πέραν της παραδοσιακής τους ενασχόλησης, συνιστούν επιπρόσθετα τη βάση για την ανάπτυξη του **οινοτουρισμού** (οινοποιεία και προτεινόμενη διαδρομή οινοτουρισμού) και του **αγροτουρισμού** (συμμετοχή σε αγροτικές εργασίες / δραστηριότητες), συμβάλλοντας έτσι στην **πολυλειτουργική αξιοποίηση** των κλάδων αυτών. Επιπρόσθετα, το Σενάριο 2 επιχειρεί τη βιώσιμη και ανθεκτική αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος για την προώθηση της Νεμέας ως ενός **πολυδιάστατου εναλλακτικού προορισμού**.

Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσονται μορφές όπως:

α) του **πολιτιστικού τουρισμού** (αρχαιολογικοί χώροι – ιστορικά μνημεία και προτεινόμενη διαδρομή πολιτιστικού τουρισμού),

- β) του **αθλητικού τουρισμού** (θέσεις ορειβασίας και αναρρίχησης),
- γ) του **θρησκευτικού τουρισμού** (θρησκευτικά μνημεία και προτεινόμενη διαδρομή θρησκευτικού τουρισμού),
- δ) του **γαστρονομικού τουρισμού** (με βάση το αμπέλι και τα παράγωγά του),
- ε) του **εκπαιδευτικού τουρισμού** (με πεδίο δράσης την οινοποιητική δραστηριότητα και τους αρχαιολογικούς πόρους),
- στ) του **συνεδριακού τουρισμού** (οργάνωση συνεδρίων ειδικού περιεχομένου, σχετιζόμενου με την οινοπαραγωγή και την αμπελοκαλλιέργεια),
- ζ) του **οικοτουρισμού** (παραποτάμια περιηγητική διαδρομή),
- η) και του **εθελοντικού τουρισμού** (σύνδεση τουρισμού με εθελοντική εργασία). Στο πλαίσιο αυτό διευρύνεται περαιτέρω η παραγωγική διάρθρωση και η απασχόληση στην περιοχή, ενώ ενισχύονται περαιτέρω οι κλάδοι της αμπελοκαλλιέργειας και της οινοπαραγωγής.

2.2 Η Ανάλυση Αποτελεσμάτων της Διαδικτυακής Έρευνας για την αξιολόγηση των προτεινόμενων σεναρίων

2.2.1. Η διαμόρφωση της διαδικτυακής έρευνας

Η μεθοδολογική προσέγγιση του Στρατηγικού Σχεδιασμού περιλαμβάνει την αλληλεπίδραση με την τοπική κοινωνία, με σκοπό την ανάδειξη όχι μόνο των προβλημάτων και των δυσλειτουργιών της περιοχής, αλλά και των προσδοκιών του τοπικού πληθυσμού και του οράματος των κατοίκων για την περιοχή τους.

Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασης με την τοπική κοινωνία, εντάσσεται και η προβολή των δύο σεναρίων με στόχο την ανάδειξη των προτιμήσεων των κατοίκων. Για την προώθηση των σεναρίων στον τοπικό πληθυσμό, αξιοποιήθηκε η εφαρμογή Google forms, όπως και στην προηγούμενη έρευνα ερωτηματολογίου. Το σύντομο ερωτηματολόγιο, το οποίο σχεδιάστηκε, προωθήθηκε και πάλι με την **αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων σε συγκεκριμένες ομάδες αποδεκτών** και κυρίως μέσω της ανάρτησής του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και πιο συγκεκριμένα στις ομάδες του Δήμου στο περιβάλλον του Facebook.

Το χρονικό διάστημα διακίνησης του ερωτηματολογίου διήρκεσε λίγες ημέρες (15 ημέρες) και συνολικά συγκεντρώθηκαν ογδόντα επτά (87) ερωτηματολόγια. Λαμβάνοντας υπόψιν τους χρονικούς περιορισμούς για την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας, οι οποίοι οδήγησαν στην ιδιαίτερα χρονικά περιορισμένη διακίνηση αυτού του ερωτηματολογίου, σε συνδυασμό με τη χαμηλή εξοικείωση του τοπικού πληθυσμού με τις ηλεκτρονικές διαδικασίες, η συμμετοχή θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ιδιαίτερα ικανοποιητική.

Το σχεδιασθέν ερωτηματολόγιο έχει ιδιαίτερα απλή μορφή και είναι σύντομο. Πιο αναλυτικά περιλαμβάνει **δύο σκέλη**:

Το **πρώτο σκέλος** αφορά το Σενάριο 1 Έπειτα από μία σύντομη και περιεκτική παρουσίαση του σεναρίου, ακολουθεί η παράθεση των βασικών προτεινόμενων

δράσεων που είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με αυτό. Αμέσως μετά, παρατίθεται ο **Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.**, ο οποίος αποτελεί το βασικό εποπτικό μέσο παρουσίασης του σεναρίου. Στο τέλος του πρώτου σκέλους, οι ερωτώμενοι καλούνται να επιλέξουν αν και κατά πόσο συμφωνούν με το συγκεκριμένο σενάριο.

Το **δεύτερο σκέλος** έχει την ίδια δομή με το πρώτο, ωστόσο αφορά το Σενάριο 2. Όπως και στο προηγούμενο μέρος, αρχικά παρουσιάζεται το σενάριο, παρατίθενται οι βασικές προτεινόμενες δράσεις που το συνοδεύουν και ο **Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.**, ο οποίος δημιουργήθηκε για αυτό και τέλος ζητείται η γνώμη των ερωτώμενων αναφορικά με το αν συμφωνούν ή όχι με την κεντρική ιδέα του.



Σχήμα: Δομικά μέρη ερωτηματολογίου
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Εναλλακτικά Σενάρια Στρατηγικής Ανάπτυξης Δήμου Νεμέας

Στο πλαίσιο σύνταξης του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης του Δήμου Νεμέας, δομήθηκαν από την ομάδα έργου δύο εναλλακτικά σενάρια για την νέα αναπτυξιακή προοπτική του Δήμου μας! Ποιο από τα δύο σενάρια θα επιλέγατε εσείς, ως το καταλληλότερο για τον Δήμο μας;

*Απαιτείται

ΣΕΝΑΡΙΟ 1: Νεμέα – Κέντρο Έρευνας, Καινοτομίας και Ανάπτυξης (ΚΕΚΑ)
Οινοποιητικής Παραγωγής



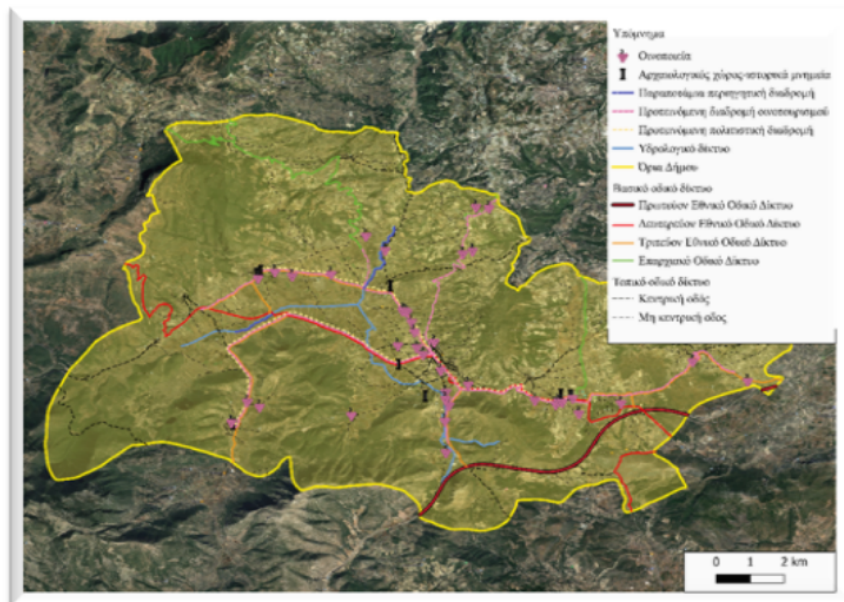
ΣΕΝΑΡΙΟ 1: Νεμέα – Κέντρο Έρευνας, Καινοτομίας και Ανάπτυξης (ΚΕΚΑ)
Οινοποιητικής Παραγωγής

Το πρώτο εναλλακτικό Σενάριο εστιάζει στην κυρίαρχη δραστηριότητα της Νεμέας, έχοντας ως κεντρικό του άξονα την ήδη καταξιωμένη θέση της για τα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) κρασιά της. Αξιοποιεί τη θέση της ως της μεγαλύτερης οινοπαραγωγικής δύναμης της χώρας, με μακρά παράδοση, τεχνογνωσία και έμπειρο ανθρώπινο δυναμικό στον εν λόγω κλάδο και μία ιδιαίτερα προνομιακή γεωγραφική θέση κοντά σε μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας. Προβλέπει έναν υψηλό βαθμό αξιοποίησης της οινοπαραγωγικής παράδοσης, με την ανάπτυξη της Νεμέας ως Κέντρου Έρευνας, Καινοτομίας και Ανάπτυξης (ΚΕΚΑ). Ειδικότερα, στο πλαίσιο του σεναρίου προτείνονται δράσεις όπως:

Εικόνα: Έρευνα ερωτηματολογίου Εναλλακτικών Σεναρίων Στρατηγικής,
παρουσίαση Σεναρίου 1

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στο περιβάλλον Google Forms
(<https://docs.google.com/forms/d/1kHKf8v4NapK26Je5yvVbjG8eszMGywgwKPnEl2wcPMw/edit>)

α) Δημιουργία δομών στήριξης καινοτόμου επιχειρηματικότητας στον κλάδο της οινοποίησης, β) Υλοποίηση δράσεων συνεδριακού χαρακτήρα, γ) Δημιουργία κέντρου πληροφόρησης (info-point) υπερτοπικής εμβέλειας για την οινοποιητική παραγωγή, δ) Δημιουργία δομών και ανάπτυξη δράσεων και εκδηλώσεων σεμιναριακού/ενημερωτικού χαρακτήρα και διασύνδεση με την εκπαιδευτική/ερευνητική κοινότητα. Συμπληρωματικά, το σενάριο αναπτύσσει έναν αριθμό εναλλακτικών μορφών τουρισμού γύρω από την κυρίαρχη οινοποιητική δραστηριότητα που συνίσταται από τον οινοτουρισμό, τον αγροτουρισμό, καθώς και τον περιηγητικό τουρισμό (διαδρομή αυτή συνδυάζει το υδάτινο στοιχείο με την περιήγηση μέσα από τα αμπέλια της περιοχής), ενώ επίσης δίνει έμφαση στον πολιτιστικό τουρισμό για την αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος. *



- ☐ Συμφωνώ απόλυτα με την κεντρική ιδέα του σεναρίου
- ☐ Συμφωνώ με την κεντρική ιδέα του σεναρίου
- ☐ Ούτε συμφωνώ /Ούτε διαφωνώ
- ☐ Δεν συμφωνώ
- ☐ Διαφωνώ απόλυτα

Επόμενο

Εικόνα: Έρευνα ερωτηματολογίου Εναλλακτικών Σεναρίων Στρατηγικής, παρουσίαση Σεναρίου 1

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στο περιβάλλον Google Forms
(<https://docs.google.com/forms/d/1kHKf8v4NapK26Je5yvVbjG8eszMGywwgKPNel2wcPMw/edit>)

Εναλλακτικά Σενάρια Στρατηγικής Ανάπτυξης Δήμου Νεμέας

* Απαιτείται

ΣΕΝΑΡΙΟ 2 : Νεμέα – Ένας Πολυδιάστατος Εναλλακτικός Πολιτιστικός Προορισμός



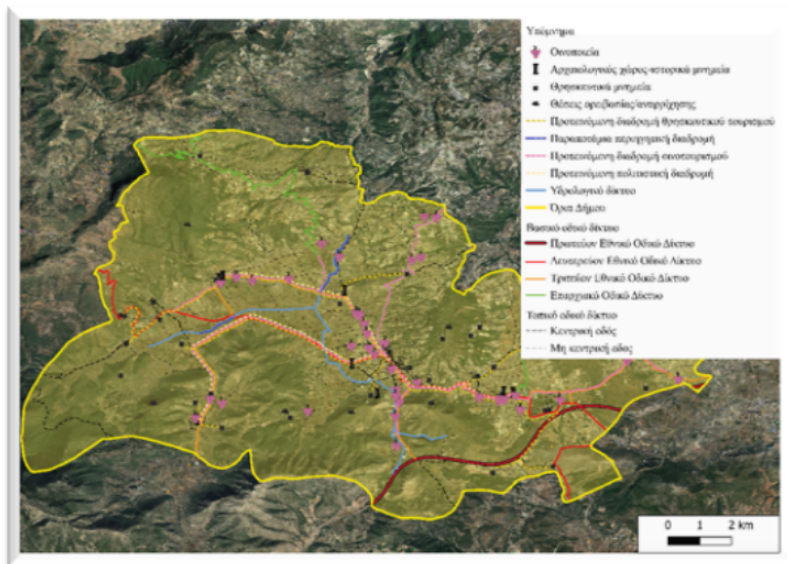
ΣΕΝΑΡΙΟ 2 : Νεμέα – Ένας Πολυδιάστατος Εναλλακτικός Πολιτιστικός Προορισμός

Το Σενάριο 2 διαφοροποιείται σε σχέση με το πρώτο σενάριο καθώς προτάσσει την ανάπτυξη δράσεων για τη διεύρυνση της παραγωγικής δομής της περιοχής και την άρση της μονοτομιακής στήριξης της στον οινοποιητικό τομέα. Ο Δήμος Νεμέας είναι προικισμένος με πλούσια ιστορική κληρονομιά, ήθη, έθιμα και παραδόσεις, σημεία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και μία μοναδική ιστορική παράδοση στον τομέα της αμπελοκαλλιέργειας και της οινοπαραγωγής. Διαθέτει συνεπώς ένα ιδιαίτερα ευνοϊκό υπόβαθρο για την ανάπτυξη σχετικών δραστηριοτήτων με τους κλάδους της αμπελοκαλλιέργειας-οινοπαραγωγής και ενός πλέγματος εναλλακτικών μορφών τουρισμού βασισμένων στην ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά του τόπου. Οι κλάδοι της αμπελοκαλλιέργειας και οινοπαραγωγής, συνιστούν επιπρόσθετα τη βάση για την ανάπτυξη του οινοτουρισμού (οινοποιεία και προτεινόμενη διαδρομή οινοτουρισμού) και του αγροτουρισμού (συμμετοχή σε αγροτικές εργασίες / δραστηριότητες), συμβάλλοντας έτσι στην πολυλειτουργική αξιοποίηση των κλάδων αυτών. Επιπρόσθετα, το 2ο Σενάριο επιχειρεί τη βιώσιμη και ανθεκτική αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής για την προώθηση της Νεμέας ως ενός πολυδιάστατου εναλλακτικού πολιτιστικού προορισμού με ενίσχυση τόσο των παραδοσιακών κλάδων απασχόλησης (αμπελουργία-οινοποιητική παραγωγή) όσο και τη δημιουργία νέων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του παραπάνω σεναρίου προτείνονται δράσεις :

Εικόνα: Έρευνα ερωτηματολογίου Εναλλακτικών Σεναρίων Στρατηγικής,
παρουσίαση Σεναρίου 2

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στο περιβάλλον Google Forms
(<https://docs.google.com/forms/d/1kHKf8v4NapK26Je5yvVbjG8eszMGywgwKPnEl2wcPMw/edit>)

α) ενίσχυσης του πολιτιστικού τουρισμού (αρχαιολογικοί χώροι – ιστορικά μνημεία και προτεινόμενη διαδρομή πολιτιστικού τουρισμού), β) ενίσχυσης του αθλητικού τουρισμού (θέσεις ορειβασίας και αναρρίχησης), γ) ενίσχυσης του θρησκευτικού τουρισμού (θρησκευτικά μνημεία και προτεινόμενη διαδρομή θρησκευτικού τουρισμού), δ) ενίσχυσης του γαστρονομικού τουρισμού (με βάση το αμπέλι και τα παράγωγά του), ε) ενίσχυσης του εκπαιδευτικού τουρισμού (με πεδίο δράσης την οιοποιητική δραστηριότητα και τους αρχαιολογικούς πόρους), στ) ανάπτυξης εκδηλώσεων συνεδριακού τουρισμού (οργάνωση συνεδρίων ειδικού περιεχομένου, σχετιζόμενου με την οιοπαγωγή και την αμπελοκαλλιέργεια), ζ) ενίσχυσης του οικοτουρισμού (παραποτάμια περιηγητική διαδρομή), η) και τέλος, ανάδειξης δράσεων εθελοντικού χαρακτήρα και εθελοντικού τουρισμού (σύνδεση τουρισμού με εθελοντική εργασία). *



- ☐ Συμφωνώ απόλυτα με την κεντρική ιδέα του σεναρίου
- ☐ Συμφωνώ με την κεντρική ιδέα του σεναρίου
- ☐ Ούτε συμφωνώ /Ούτε διαφωνώ
- ☐ Δεν συμφωνώ
- ☐ Διαφωνώ απόλυτα

Πίσω

Υποβολή

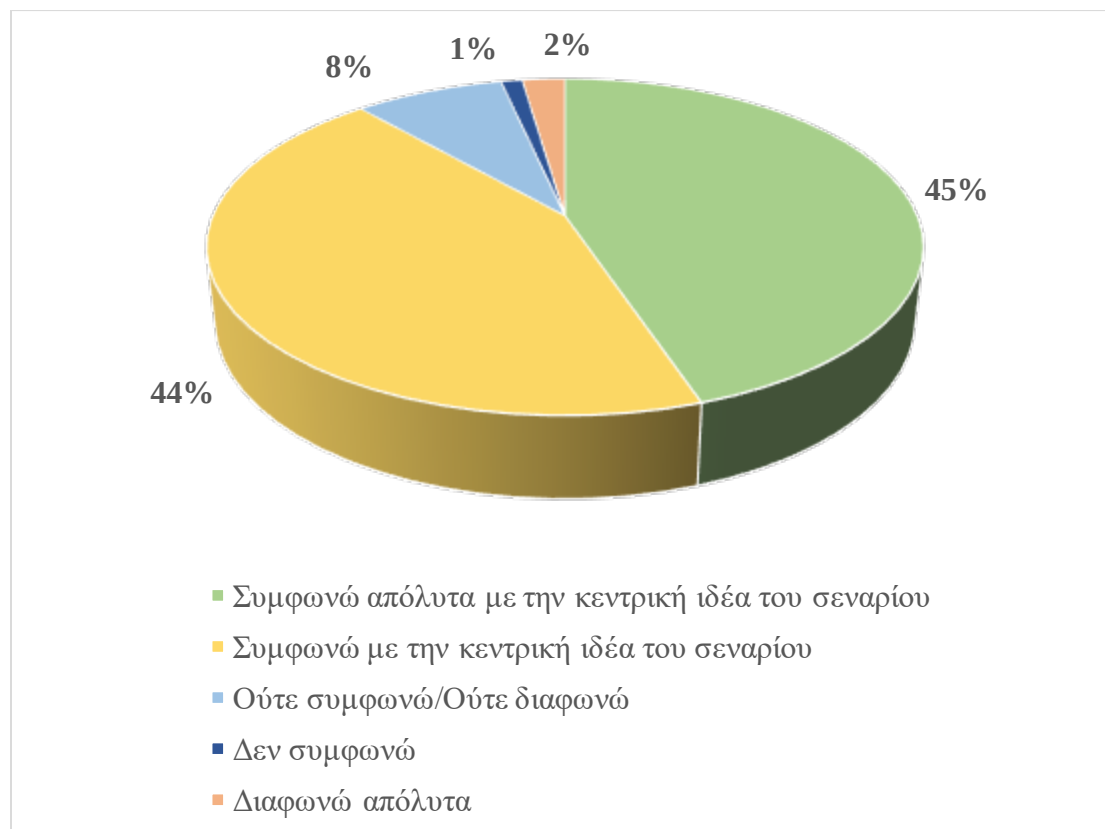
Εικόνα: Έρευνα ερωτηματολογίου Εναλλακτικών Σεναρίων Στρατηγικής, παρουσίαση Σεναρίου 2

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στο περιβάλλον Google Forms
(<https://docs.google.com/forms/d/1kHKf8v4NapK26Je5yvVbjG8eszMGywgwKPnEl2wcPMw/edit>)

2.2.2. Ανάλυση αποτελεσμάτων έρευνας ερωτηματολογίου

Στη συγκεκριμένη ενότητα αναλύονται τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου και παρατίθενται με εποπτικό τρόπο για κάθε μία από τις ερωτήσεις.

Πιο αναλυτικά, αναφορικά με το πρώτο σενάριο (Διάγραμμα 1), το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων συμφωνεί με την κεντρική του ιδέα (89%), με το 45% αυτού του ποσοστού να συμφωνεί «απόλυτα». Η επιλογή «ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ» συγκέντρωσε ποσοστό της τάξης του 8% ενώ ακολούθησαν οι δύο πιο αρνητικές επιλογές «δεν συμφωνώ» και «διαφωνώ απόλυτα» με ποσοστά 2% και 1% αντίστοιχα.



Διάγραμμα 1: Απόψεις πολιτών για το Σενάριο 1: Νεμέα - Κέντρο Έρευνας, Καινοτομίας και Ανάπτυξης (ΚΕΚΑ) Οινοποιητικής Παραγωγής

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Το δεύτερο σενάριο (Διάγραμμα 2) συγκέντρωσε ακόμα μεγαλύτερο ποσοστό ερωτηθέντων που να συμφωνούν με την κεντρική του ιδέα (91%). Ιδιαίτερη αναφορά οφείλει να γίνει στο ποσοστό των συμμετεχόντων, οι οποίοι «συμφωνούν απόλυτα» με την ιδέα του σεναρίου αυτού, το οποίο άγγιξε το 58%. Οι επιλογές «ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ» και «δεν συμφωνώ» συγκέντρωσαν ποσοστά 8% και 1% ενώ κανέναν εκ των ερωτηθέντων δεν αντιπροσώπευσε η επιλογή «διαφωνώ απόλυτα».

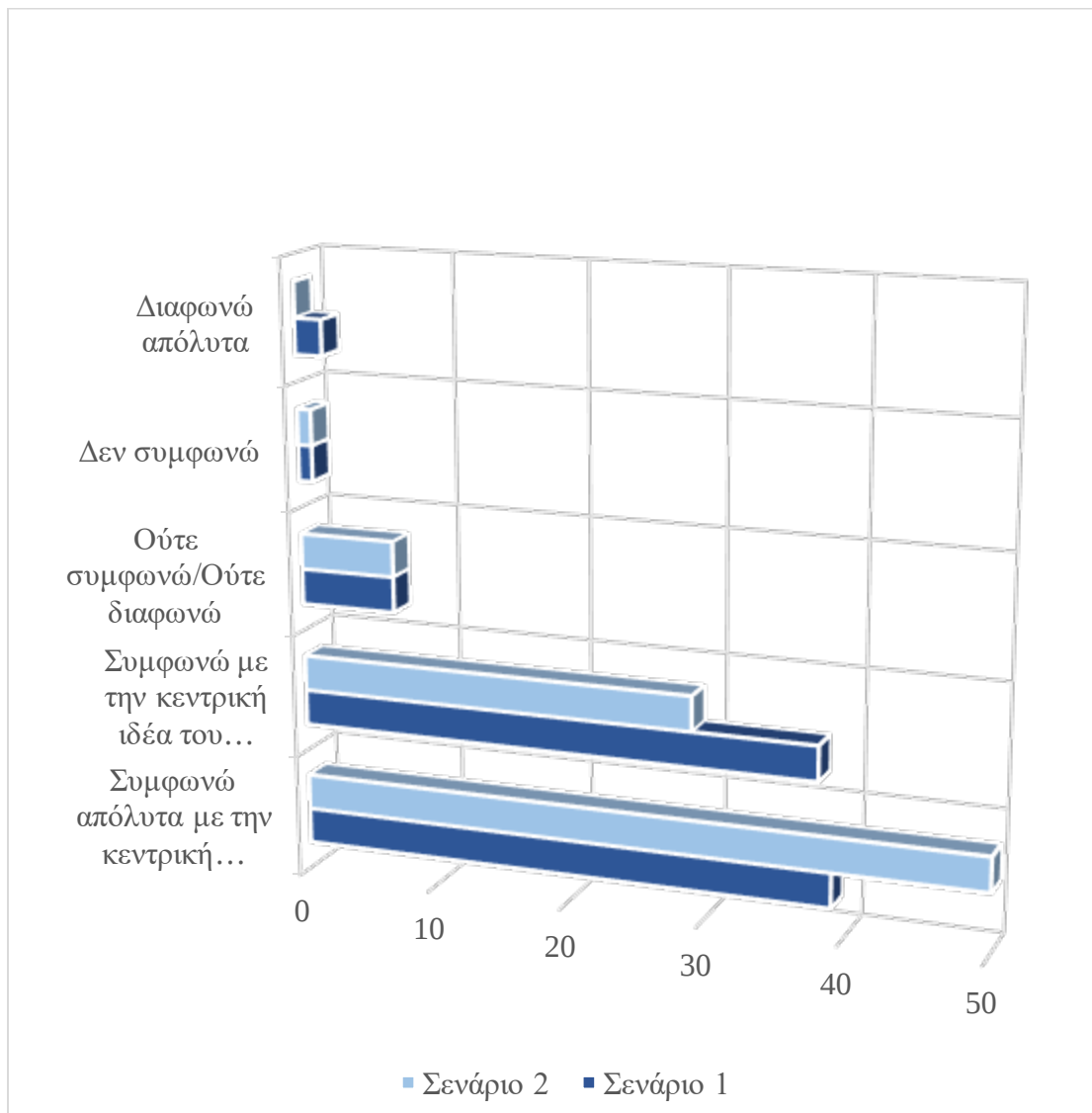


Διάγραμμα 2: Απόψεις πολιτών για το Σενάριο 2: Ένας Πολυδιάστατος
Εναλλακτικός Πολιτιστικός Προορισμός¹

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Τέλος, για την καλύτερη ερμηνεία των αποτελεσμάτων παρατίθεται το Διάγραμμα 3, στο οποίο παρουσιάζονται με εποπτικό τρόπο, οι απόψεις των ερωτηθέντων και για τα δύο σενάρια. Η πιο θετική από τις επιλογές, «συμφωνώ απόλυτα με την κεντρική ιδέα του σεναρίου», συγκέντρωσε και στις δύο περιπτώσεις το μεγαλύτερο ποσοστό των απαντήσεων, της τάξης του 45% και 58% για το πρώτο και για το δεύτερο σενάριο αντίστοιχα. **Το Σενάριο 2 συγκέντρωσε μεγαλύτερο ποσοστό πολιτών που συμφωνούν με την κεντρική του ιδέα, έναντι του Σεναρίου 1**, ενώ οι επιλογές «ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ» και «δεν συμφωνώ» συγκέντρωσαν ίσα ποσοστά και για τα δύο σενάρια. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός πως το 2% των ερωτηθέντων διαφώνησε απόλυτα με το πρώτο σενάριο, ενώ η ίδια επιλογή στο δεύτερο σενάριο συγκέντρωσε μηδέν (0) απαντήσεις. Συνεπώς, η πλειονότητα των ερωτηθέντων συμφωνεί με τις κεντρικές ιδέες και των δύο σεναρίων, με υψηλότερο ποσοστό να συγκεντρώνει το δεύτερο σενάριο, ενώ αξιοσημείωτο είναι πως ορισμένοι από τους πολίτες εξέφρασαν την έντονη διαφωνία τους αναφορικά με το πρώτο σενάριο.

¹ Η επιλογή «διαφωνώ απόλυτα» συγκέντρωσε μηδέν (0) απαντήσεις.



Διάγραμμα 3: Απόψεις πολιτών για το Σενάριο 1 και το Σενάριο 2

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

2.3 Διοργάνωση Διαδικτυακών εργαστηρίων διαβούλευσης με φορείς της τοπικής κοινωνίας



Digi Talks



This Photo by Unknown Author is licensed under CC BY-SA-NC

Τετάρτη 21.10.2020

17:00-18:30

[Πατήστε εδώ για να συνδεθείτε για το Digi Talks](#)



ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Αντιπλοιάρχου Π. Βλαχάκου 38-40, Πειραιάς 185 45
τηλ: 210 4629300 fax: 210 4619565
www.apopsinet.gr | info@apopsinet.gr

Διοργανώθηκε διαδικτυακό εργαστήριο διαβούλευσης με συμμετοχή 11 εκπροσώπων της τοπικής κοινωνίας.

Στο συγκεκριμένο εργαστήριο παρουσιάστηκε η δόμηση των σεναρίων και επιλέχθηκε η συζήτηση για την επιλογή του επικρατέστερου.

Η δομημένη συζήτηση που ακολουθήσε οδήγησε στην επιλογή ως επικρατέστερου σεναρίου του δευτέρου με την επισήμανση κάποιων θετικών σημείων /παρεμβάσεων που προτείνονται από το πρώτο. Αν και δεν υπήρχε από την αρχή ομοφωνία κατά το διάλογο έγινε αντιληπτό ότι οι όλοι συμφωνούν στα εξής:

A) Στη σύγχρονη εποχή των συνεχών και απότομων / απρόσμενων αλλαγών, των έντονων και πολύπλευρων πιέσεων κάθε μορφής, των υψηλών απαιτήσεων και των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών, κάθε περιοχή, για την εξασφάλιση μιας βιώσιμης και ανθεκτικής ανάπτυξης για όλους, οφείλει να διαμορφώνει και να υλοποιεί με συνέπεια, αλλά και δυνατότητα προσαρμοστικότητας και ευελιξίας, μία στρατηγική και ένα

ολοκληρωμένο σχέδιο για τη διαμόρφωση ενός επιθυμητού μέλλοντος που να στηρίζεται στη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα και να εντάσσει σε αυτό τα ενδιαφέροντα όλων των κοινωνικών ομάδων.

B) είναι επιθυμητή η αλληλεπίδραση με την τοπική κοινωνία, αξιοποιώντας κάθε πρόσφορο μέσο ακόμα και σε καταστάσεις πανδημίας π.χ. με σύγχρονες διαδικτυακές τεχνολογίες και υλοποιώντας στην πράξη την πρακτική της **e-συμμετοχής**.

Γ) η πρόκριση αρχικά του 2^{ου} σεναρίου αν και υπάρχουν σημαντικές προτεινόμενες παρεμβάσεις στο 1^ο που θα μπορούσαν να επιλεγούν.

Δ) ο στρατηγικός σχεδιασμός και οι στόχοι του θα πρέπει να είναι μακροπρόθεσμοι και πέραν της τρέχουσας συγκυρίας και των δυσκολιών που αυτή συνεπάγεται

Ε) Απαιτείται στη συνέχεια ιεράρχηση κυρίων προτεραιοτήτων που θα μπορέσουν μελλοντικά να στηρίζουν και να αναδείξουν τη NEMEA ως βιώσιμη, ανθεκτική και κοινωνικά δίκαιη.

Ενδεικτικές Πηγές:

Corine Land Cover

<https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover>

Επίσημη σελίδα Δήμου Νεμέας

<http://www.nemea.gr/>

Θέατρο Αρχαίων Κλεωνών

<http://greentheater.gr/>

Nemea press, Καθημερινή Ηλεκτρονική Εφημερίδα

<https://www.nemeapress.gr/>

ΦΙΛΟΤΗΣ - Βάση Δεδομένων για την Ελληνική Φύση

<https://filotis.itia.ntua.gr/biotopes/c/AT1011095/>

Πρόγραμμα Διαύγεια, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

<https://diavgeia.gov.gr/f/dhmosnemeas>

Ομιλώ, Νεμέα: ιστορία, μυθολογία και κρασί

<https://www.omilo.com/el/%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%AF-%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1-%CE%BC%CF%85%CE%B8%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1/>

Δήμος Νεμέας, Ο δρόμος του κρασιού

<https://korinthiaguide.com/nemea/>

Οινοποιείο Αθανασίου

<http://athanasiouwines.gr/%CE%B7-%CE%BD%CE%B5%CE%BC%CE%B5%CE%B1/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%B1>

Οινοποιεία Κουτσοδήμου

<https://www.koutsodimos.com/gr/1/istoria-c32.html>

Βικιπαίδεια, η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια/ Δήμος Νεμέας

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%9D%CE%B5%CE%BC%CE%AD%CE%B1%CF%82

Οινοποιεία Venikos

<http://www.venikos.gr/>

Mapnall/ Δήμος Νεμέας

http://www.mapnall.com/el/%CE%A7%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%9D%CE%B5%CE%BC%CE%AD%CE%B1%CF%82_1423101.html

Οι Νέμεοι Αγώνες

<https://nemeangames.org/el/>

Εφημερίδα Καθημερινή

<https://www.kathimerini.gr/210257/article/epikairothta/ellada/ellada-h-mhtera-twn-kraziwn-me-300-aytox8ones-poikilies>

Booking

<https://www.booking.com>

FILOXENO - Τουριστικός οδηγός για την Ελλάδα

<https://www.filoxeno.com/articles/intercept?categoryid=11363&lat=37.849918&lon=22.668228&place=%CE%9D%CE%B5%CE%BC%CE%AD%CE%B1&polygonType=municipality&seotitle=%CF%86%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%BF-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%B2%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%BD-%CE%BD%CE%B5%CE%BC%CE%B5%CE%B1&lang=el&flag=menu>

Αδέσμευτη σκέψη - Ιστορικά άρθρα

<https://adesmeutiskepsi.blogspot.com/2018/11/blog-post.html>

Τουριστική αγορά Επιμελητηρίου Κορινθίας

<http://www.visitkorinthia.gr/korinthos/tourism/articles/article.jsp?context=1504&categoryid=206>

Pressroom, ηλεκτρονική εφημερίδα

<https://www.thepressroom.gr/ellada/christoygenna-2017-ethe-kai-ethima-apo-ten-peloponneso>

Πεμπ투스ία/ Η παναγία των Βράχων στη Νεμέα και η τοπική παράδοση

<https://www.pemptousia.gr/2018/07/i-panagia-ton-vrachon-sti-nemea-ke-i-topiki-paradosi/>

Ιστοσελίδα Κορινθιακή Διάλεκτος

<http://alexandrosgeo0.blogspot.com>

Αέθλιος - Διεθνής Σύλλογος Αγώνων Υπεραποστάσεων

<http://www.aethlios.gr>

Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού

<https://www.unwto.org/>

Ιστοσελίδα Ανοικτών Γεωχωρικών Δεδομένων και Υπηρεσιών

<http://geodata.gov.gr/maps/?locale=el>

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
<http://www.ypeka.gr>

Σύνδεσμος Οινοποιών Π.Ο.Π. Νεμέα
<https://www.ellinikifoni.gr/nemeseon.htm>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Επίσημος ιστότοπος της ΕΕ
<https://ec.europa.eu>

Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων – INSETE
<https://insete.gr/>

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
<http://www.agrotikianaptixi.gr/el/keimeno-synimmena-paa/imerides-diavoyleyseis>

Πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2014-2020
<https://www.espa.gr/el/Pages/Default.aspx>